

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ιόλη Πατέλλη

ΠΑΤΡΑ
Ιανουάριος 2010

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Ιόλη Πατέλλη

Email: patellis@upatras.gr

- 1946 Γεννήθηκα στην Αλεξάνδρεια, Αιγύπτου.
- 1964.67 Σπουδές Αγγλικής Φιλολογίας, Pierce College, Αθήνα (Bachelor of Arts, 1967)
- 1967.70 Μόναχο, Γερμανία. Ασχολήθηκα με “Συγκεκριμένη Ποίηση” (Concrete Poetry) – ένα είδος ποίησης που αξιοποιεί τις οπτικές διαστάσεις της γλώσσας και συνδυάζει την ποίηση με τις εικαστικές τέχνες. Συμμετοχή στην ομαδική έκθεση “Sub Art” στο Μόναχο με το τρισδιάστατο ποίημά “Standing Poem” (1968).
- 1973.76 Σπουδές φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου (**Bachelor of Arts, 1976**).
- 1979.85 Έρευνα στο «Κέντρο Φιλοσοφικών Ερευνών», Αθήνα. Κύριοι τομείς έρευνας: αναλυτική φιλοσοφία της γλώσσας και της πράξης, επιστημολογία.
- 1984.85 Μεταπτυχιακές σπουδές φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο του Warwick, Αγγλία (**Master of Arts**, ερευνητικό, **1985**). Τίτλος διατριβής: «Radical Interpretation and Hermeneutics: The Figure of the Interpreter in the Theories of Interpretation and Language of D. Davidson and H.-G. Gadamer».
- 1984.86 Διδακτορική διατριβή στη φιλοσοφία στο Πανεπιστήμιο της Κρήτης (**Διδακτορικό Δίπλωμα 1988**), επιβλέπων καθηγητής Δημήτρης Μαρκής. Τίτλος διατριβής: «Οι γνωσιακές και οι νοηματικές διαστάσεις της έννοιας της μυθοπλασίας στο έργο του Gottlob Frege».
- 1990.92 **Ειδική Επιστήμων**, στο γνωστικό αντικείμενο «Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία», Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας (Τομέας Φιλοσοφίας).
- 1990 1/8 – 31/10/1990 Visiting Fellow στο Philosophy Department, Πανεπιστήμιο Princeton, Η.Π.Α. Έρευνα σχετικά με το πλαίσιο των προϋποθέσεων που υιοθετούν ο Quine και ο Davidson στις θεωρίες της ριζικής μετάφρασης και ερμηνείας (βιβλίο μου με συναφές θέμα έχει δημοσιευθεί), καθώς και έρευνα σχετικά με το θέμα του επιστημολογικού και του αξιολογικού σχετικισμού. Χρηματοδότηση της παραμονής μου στο Princeton από μια υποτροφία Fulbright (Fulbright Senior Research Award), καθώς και από μια υποτροφία (Stanley J. Seeger Visiting Fellowship) του Program in Hellenic Studies του πανεπιστημίου αυτού.
- 1992.97 **Επίκουρη Καθηγήτρια** στο γνωστικό αντικείμενο “Επιστημολογία των Φυσικών Επιστημών”, Πανεπιστήμιο Πατρών, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Τομέας Γνωστικής και Διαφορικής Ανάλυσης.
- 1996 1/2 - 30/4/1996 Visiting Fellow στο Department of Philosophy, Πανεπιστήμιο του Warwick, Αγγλία. Έρευνα σχετικά με τις σχέσεις φυσικών και κοινωνικών επιστημών και ιδιαίτερα τη λειτουργία

- πρακτικών αξιών στη συγκρότηση του αντικειμένου των φυσικών επιστημών.
- 1997- **Αναπληρώτρια Καθηγήτρια** στο γνωστικό αντικείμενο “Φιλοσοφία των Φυσικών και Κοινωνικών Επιστημών”, Πανεπιστήμιο Πατρών, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Τομέας Γνωστικής και Διαφορικής Ανάλυσης.
- 1997 Σεπτέμβριος, 1998, Visiting Fellow στο Program in Hellenic Studies, Πανεπιστήμιο Princeton, Η.Π.Α. (Stanley J. Seeger Visiting Fellowship). Έρευνα σχετικά με τις σχέσεις πολιτικών αξιών και εξήγησης στις φυσικές επιστήμες και ιδιαίτερα στο έργο του Hobbes και του Kant.
- 2001.2012 **Καθηγήτρια** στο γνωστικό αντικείμενο «Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία» στο Τμήμα Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Πατρών
- 2012 Συνταξιοδότηση

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

- 1997-99 Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών, Πανεπιστήμιο Πατρών.
- 1998-99 Διευθύντρια του Τομέα Γνωστικής και Διαφορικής Ανάλυσης, Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών.
- 1999-2000 Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών, Πανεπιστήμιο Πατρών (παραίτηση Ιούνιος 2000).
- 1999-2000 Διευθύντρια του Τομέα Γνωστικής και Διαφορικής Ανάλυσης, Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών.
- 1999- 2005 Πρόεδρος της Π.Γ.Σ. του (τότε) νεοσύστατου Τμήματος Φιλοσοφίας, Πανεπιστημίου Πατρών (παραίτηση Σεπτέμβριος 2005). Ταυτόχρονα ήμουν και Επιστημονική Υπεύθυνη/Υπουπεύθυνη του έργου/υποέργου “Τμήμα Φιλοσοφίας” του ΕΠΕΑΕΚ I και II “Διεύρυνση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης” (1999- 2004/5). Ως πρώτη πρόεδρος του Τμήματος και υπεύθυνη του παραπάνω έργου, ήμουν υπεύθυνη όχι μόνο για την εύρυθμη λειτουργία του, αλλά και για την κτηριακή του υποδομή, τη Βιβλιοθήκη του, καθώς και τη στελέχωση του Τμήματος με διοικητικό/τεχνικό προσωπικό και διδακτικό προσωπικό (μέλη ΔΕΠ και διδάσκοντες με το ΠΔ 407/80).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Έχω διδάξει τα μαθήματα «Frege: Θεωρία του νοήματος», «Οι θεωρίες της ριζικής μετάφρασης (Quine) και της ριζικής ερμηνείας (Davidson)», «Θέματα από την αναλυτική φιλοσοφία της γλώσσας», «Kant: Φιλοσοφία της ιστορίας και πολιτική φιλοσοφία», «Η απροσδιοριστία του νοήματος και του νου», «Εισαγωγή στη φιλοσοφία», «Επιστημολογία των φυσικών επιστημών», «Φιλοσοφία των κοινωνικών επιστημών», «Φιλοσοφία της γλώσσας», «Θέματα φιλοσοφίας των κοινωνικών επιστημών», «Κείμενα νεότερης φιλοσοφίας (Hobbes)», «Κείμενα νεότερης φιλοσοφίας (Locke)», «Κείμενα Νεότερης Φιλοσοφίας (Frege)», «Καντ: Φιλοσοφία της Ιστορίας», «Η Φιλοσοφία του Hobbes», «Αναλυτική Γνωσιοθεωρία». Μεταπτυχιακά μαθήματα: το φιλοσοφικό ήμισυ του 6-ωρου μαθήματος «Μεθοδολογία της έρευνας των εκπαιδευτικών πρακτικών», «Φιλοσοφία της Γλώσσας».

Συμμετοχή σε τριμελείς συμβουλευτικές επιτροπές και επταμελείς εξεταστικές επιτροπές διδακτορικών διατριβών, καθώς και εποπτεία πτυχιακών εργασιών.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

1. «Language and Science», Europalia Philosophical Conference (Βρυξέλλες, 1982)
2. «Ελευθερία του λόγου, πόλεμος και ειρήνη στον Hobbes και στον Kant», 7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Προβλήματα Σοσιαλισμού με θέμα «Το πρόβλημα του πολέμου και της ειρήνης στο τέλος του εικοστού αιώνα» (Χανιά, 1991).
3. “Are Radical Translation and Interpretation Possible?”, 1st European Congress of Analytic Philosophy (Aix-en-Provence, 1993).
4. «Νόημα και μεταβολές στη μη-γλωσσική εμπειρική γνώση», διεθνές εργαστήριο με θέμα «Γλώσσα και Γνώση» (Θεσσαλονίκη, 1995), Εταιρεία Μελέτης των Επιστημών του Ανθρώπου.
5. «Hobbes: Η χρήση μοντέλων για την κατανόηση της φυσικής επιστήμης», διεθνές εργαστήριο με θέμα «Γνώση και Μάθηση» (Πάτμος, 1996), Εταιρεία Μελέτης των Επιστημών του Ανθρώπου.
6. «Physical Theory and Normativity», International Workshop on «Local Practices and the Concern for Truth», Society for the Study of Human Sciences (Αίγινα, 1997) .
7. «Η αποδόμηση του διαφωτιστικού προγράμματος για τις φυσικές επιστήμες: Kant, Carnap, Laudan», συνέδριο που διοργάνωσε το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπαιγωγών προς τιμήν του καθηγητή Α. Μπαγιόνα με θέμα «Διαφωτισμός και Επιστημονική Σκέψη» (Πάτρα, 1998).
8. «Kant on Reflective Judgement and Regulative Ideas», διεθνές Εργαστήρι με θέμα «Mind and World» που οργάνωσε το μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Φιλοσοφία, Γνώση, αξίες, κοινωνία» του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Κρήτης (Ρέθυμνο, Μάιος 2002).
9. «Οι πρακτικές αξίες στον Hobbes και στον Kant», συμπόσιο με θέμα «Εννοιολογική Αλλαγή» που οργάνωσε το μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Φιλοσοφία: Γνώση, αξίες, κοινωνία» του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Κρήτης (Ρέθυμνο, Δεκέμβριος 2003).
10. “Kant: Sciences, Systems and Organisms”, διεθνές συνέδριο με θέμα «Kant: Making Reason Intuitive» που διοργάνωσε το Τμήμα Φιλοσοφίας (Οργανωτική Επιτροπή: Κ. Γουδέλη, Π. Κόντος, Ι. Πατέλλη) στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ II, Διεύρυνση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης «Τμήμα Φιλοσοφίας» (Πάτρα, Μάιος 2004).
11. «Η επανάσταση στον Hobbes», συνέδριο με θέμα «Κυριαρχία και Κανονιστικότητα» που οργάνωσε το περιοδικό «Αξιολογικά» με το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Κρήτης (Ρέθυμνο, Ιανουάριος 2004).
12. «Καντ: Η φιλοσοφία ως παραγωγός και προαγωγός αξιών», συνέδριο με θέμα «Η Φιλοσοφία Σήμερα» που οργάνωσε το μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Φιλοσοφία: Γνώση, αξίες, κοινωνία» του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Κρήτης (Ρέθυμνο, Νοέμβριος 2005).
13. «Φύση και ελευθερία στην καντιανή φιλοσοφία της ιστορίας», συνέδριο με θέμα «Immanuel Kant: 200 χρόνια από τον θάνατό του» που διοργάνωσε ο Τομέας Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (Γιάννενα, Οκτώβριος 2004).

14. «Kant on the Republican State», διεθνές συνέδριο με θέμα «Ethics and Politics», που διοργάνωσε ο Τομέας Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης, με τον Δήμο Ηρακλείου (Ηράκλειο, Μάιος 2006).
15. «Το υποκειμένο της νομοθεσίας στο καντιανό κράτος», πανελλήνιο συνέδριο με θέμα «Η έννοια του υποκειμένου και οι μετασχηματισμοί της» που οργάνωσε η Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία με το Τμήμα Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Πατρών (Πάτρα, Οκτώβριος 2008).
16. «Kant on the Consent of the People», διεθνές συνέδριο με θέμα «The Relevance of Kant's Practical Philosophy Today» (Πάτρα, 2010).

ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Μέλος της συντακτικής επιτροπής του φιλοσοφικού περιοδικού *Δευκαλίων* (1981-)
- Μέλος της τριμελούς γραμματείας του περιοδικού φιλοσοφίας και θεωρίας των κοινωνικών επιστημών *Αξιολογικά* (1991-2007 (παραίτηση)).
- Μέλος της τριμελούς συντονιστικής γραμματείας του “Διαρκούς Σεμιναρίου Θεωρίας και Επιστημολογίας των Κοινωνικών Επιστημών” (1993-99) διαπανεπιστημιακό, εβδομαδιαίο, ερευνητικό σεμινάριο στο οποίο Έλληνες και ξένοι επιστήμονες παρουσιάζουν και θέτουν υπό την κρίση συναδέλφων τη συναφή έρευνά τους. Το σεμινάριο εκδίδει ετήσια πρακτικά των εργασιών του. Συμμετείχα με εισηγήσεις όπως “Η αιτιότητα στον Hobbes και στον Hume”, “Γλώσσα, γνώση και ορθολογικότητα: Carnap, Quine, Putnam”, “Ο ρεαλισμός του Bhaskar ως λύση σε προβλήματα του σχετικισμού», “Ο Κύκλος της Βιέννης: σχέσεις με τον Kant”, “Προβλήματα μιας θεωρίας της εξήγησης για τις φυσικές επιστήμες (Kant, Hempel κ.α.)», «Τύποι εξήγησης και θεμελίωσης της εξήγησης στις φυσικές επιστήμες» κ.α.
- Μέλος της τετραμελούς Επιστημονικής Επιτροπής του «Σεμιναρίου Κ. Ψυχοπαίδη: Διαρκές σεμινάριο θεωρίας και επιστημολογίας των κοινωνικών επιστημών» του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστημίου Αθηνών (2005-07 (παραίτηση) – έκτοτε συμμετοχή με εισηγήσεις), εβδομαδιαίο σεμινάριο στο οποίο έλληνες και ξένοι φιλόσοφοι και κοινωνικοί επιστήμονες παρουσιάζουν και θέτουν στην κρίση συναδέλφων τους τη συναφή έρευνά τους. Συμμετοχή με εισηγήσεις όπως: «Καντ: Από τον εργαλειακό στον καθαρό πρακτικό λόγο», «Καντ: Η γενική ενωμένη βούληση και η ιδιοκτησία», «Καντ: Η δικαιολόγηση της κατοχής/ιδιοκτησίας», «Ο νομοθέτης στο καντιανό κράτος». Διηύθυνα με τον Γ. Φαράκλα την Ομάδα Ανάγνωσης Κειμένων Kant-Hegel (reading group) του παραπάνω σεμιναρίου – ανάγνωση Kant: *Κριτική του πρακτικού λόγου* Hegel: *Φαινομενολογία του πνεύματος*.
- Μέλος της Κεντρικής Επιτροπής Εξετάσεων της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης για θέματα φιλοσοφίας (1994-99).
- Συνυπέβαλα, μαζί με τον τέως Κοσμήτορα της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Παν/μίου Πατρών, καθηγητή κ. Ι. Μπουζάκη, πρόταση για την ίδρυση Τμήματος Φιλοσοφίας (1998), η οποία οδήγησε στην ίδρυση του πρώτου τμήματος φιλοσοφίας στην Ελλάδα.
- Συνυπέβαλα, μαζί με τον τέως Κοσμήτορα της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Παν/μίου Πατρών, καθηγητή κ. Η. Καλλέργη και τους προέδρους των τμημάτων της Σχολής, πρόταση για την ίδρυση Τμήματος Ιστορίας-Αρχαιολογίας (2000), η οποία εγκρίθηκε από τη Σύγκλητο.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Άρθρα

1. «Metaphor as a Term-Coining Device», *Δευκαλίων* 30 (1980) 107-119.
2. "Philosophers' Language and Philosophy of Language"/"Η φιλοσοφία της γλώσσας και η γλώσσα των φιλοσόφων", *Δευκαλίων* 37 (1984) 3-22/23-44.
3. "Language and Science" στο L.Couloubaritsis (επιμ.) *L'Heritage du Monde Grec*, (Editions Ousia, Bruxelles, 1989)105-111.
4. "Η θεωρία της ριζικής ερμηνείας της πράξης : μια κριτική προσέγγιση σε μια προσπάθεια θεμελίωσης των κοινωνικών επιστημών από την αναλυτική φιλοσοφία", *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών* 75 (1989) 3-28.
5. "Frege : Theory of Meaning or Philosophy of Science?", στο P. Nikolakopoulos (ed.), *Greek Studies in the Philosophy and History of Science* (Kluwer Academic Publishers, The Netherlands,1990) 373-383.
6. "Justice and Utility. A Note on J.S.Mill's Essay Utilitarianism", *Δωδώνη* 19, Επιστημονική Επετηρίδα του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας, Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (1990) 131-139.
7. "Μορφικές μεταβολές όρων στο καντιανό έργο : φυσικο-επιστημονικές και κοινωνικο-επιστημονικές χρήσεις", *Αξιολογικά* 1 (1990) 92-137.
8. "Patterns of Difference, Sameness and Unity in Some Kantian Principles", *Kant-Studien* 86 (1993) 78-89.
9. "Αναγωγισμός και αξίες στις φυσικές και κοινωνικές επιστήμες", *Αξιολογικά* 6 (1994) 70-113.
10. «Σχόλιο στην εισήγηση του Ν. Αυγελή: "Κριτική Φιλοσοφία"», *Δευκαλίων* 14 (1995) 25-28.
11. «Ορθολογικότητα και αξίες στον Carnap και στον Quine», *Αξιολογικά* 11-12 (1998) 175-237.
12. «Physikalische Theorie und Normativitaet», *Tumult-Physiken* 23 (1998) 37-46.
13. «Hobbes on Explanation and Understanding», *Journal of the History of Ideas* (2001) 445-462.
14. «Η αποδόμηση του διαφωτιστικού προγράμματος για τις φυσικές επιστήμες: Kant, Carnap, Laudan», *Νεύσις* 2001.
15. «Η επανάσταση στο έργο του Hobbes», *Αξιολογικά* 16 (2006) 19-27.
16. «Φύση και ελευθερία στην καντιανή φιλοσοφία της ιστορίας» στα πρακτικά του συνεδρίου *Για τον Ιμμάνουελ Καντ. 200 χρόνια μετά* (Νήσος, Αθήνα, 2006).
17. «Kant: Sciences, Systems and Organisms» στο K. Goudeli, P. Kontos, I. Patellis (επίμ.) *Kant: Making Reason Intuitive* (Palgrave Macmillan, Basingstoke, Hampshire/New York, N.Y., 2007).
18. «Ελευθερία του Λόγου: Η κριτική του Kant στον Hobbes» στο Μ. Αγγελίδης, Δ. Γράβαρης, Δ. Σακκάς (επίμ.) *Κοινωνική θεωρία και πολιτική ευθύνη* (Γκούτενμπεργκ, Αθήνα, 2008).
19. «Καθένας να αποκτήσει κάποτε ένα μέρος ... και όλοι το όλον. Ο Καντ για την ιδιοκτησία, την ισότητα και την αυτοτέλεια» στο Μ. Αγγελίδης, Σ. Δημητρίου, Α. Λαβράνου (επίμ.) *Θεωρία, αξίες και κριτική* (Πόλις, Αθήνα, 2008).

20. «Καντ: Η αυτοτέλεια και το δικαίωμα στην ψήφο», *Δευκαλίων* 27/1-2 (2010) 71-104.
21. “Kant on Independence, Ideal and Empirical”, υπό δημοσίευση στο *Kant-Studien* 2013.

Επιμέλεια Συλλογικού Τόμου

Κ. Goudeli, P. Kontos, I. Patellis (επίμ.) *Kant: Making Reason Intuitive* (Palgrave Macmillan, Basingstoke, Hampshire/New York, N.Y., 2007) – Επιμέλεια και εισαγωγή.

Μονογραφίες

1. *Νόημα και Πράξη. Προϋποθέσεις της ριζικής μετάφρασης και ερμηνείας* (Εξάντας, Αθήνα, 1991).
2. *Η φιλοσοφία του Hobbes. Λόγος και αιτιότητα στη νέα φυσική και πολιτική επιστήμη* (Επιστημονικές Εκδόσεις Ιδρύματος Σάκη Καράγιωργα, Αθήνα, 1995).

Τρέχουσα Έρευνα

Εδώ και μερικά χρόνια ασχολούμαι ερευνητικά με την πολιτική φιλοσοφία του Καντ, για την οποία γράφω βιβλίο. Ελπίζω, τώρα που συνταξιοδοτήθηκα και δεν έχω διδακτικά και διοικητικά καθήκοντα να τελειώσω το βιβλίο.